

jejo na blaginjo narodu, katerega so v življenju tolikanj ljubili. Najprikladnejše izrazilo teh nazorov je ustvaril A. Aškerc z lepo prigodnico, katero je objavil »Slov. Narod« v številki z dne 10. vel. srpana t. l.

Tistim čitateljem pa, ki Kremplja poznajo samo iz Prešernovega sršena:

»Krémpelju.

Nisi je v glávo dobil, si dobil le slovénšino v krémplje;

Dúh preonémčeni sláb, vóljni so krémpļji bílí,

drugače pa nič ne vedo o Krempljevem plodonosnem delovanju, tistim čitateljem naj povemo da se mi popolnoma strinjamo s Sketovo opazko o tej zabavljici (gl. le-tega »Slovstveno čitanko« na str. 400.), da »v tem sršenu zabavlja Preširen pač neopravičeno štajerskemu pisatelju Antonu Kremplju, kateri gotovo ni bolj nemčeval v svojih spisih, kakor drugi vrstniki njegovi. Bilo je pač nemško ime »Krempelj« prav pripravno in vabljivo za kako puščico.«

Vodnikova koč ob vznožju slovenskega velikana na Velem polju se je blagoslovila in otvorila po določenem načrtu ob mnogobrojni udeležbi dne 19. vel. srpana t. l. Naš list se seveda ne more spuščati v podroben popis te svečanosti, dasi nas to jako mika, ker smo bili sami prisotni. Toda ne moremo si kaj, da ne bi očitno priznali, da smo se prav ob tej priliki živo uverili o velikem pomenu našega »Planinskega društva«. Kajti njega prevažni nalog je, našim pokrajinam, ki so in hočejo ostati slovenske, ohraniti in, žalibog, semtertja šele zopet priboriti slovensko lice. Kakor mnogo blago roma pod tujo marko, tako se tudi skuša po tujih, nam neprijaznih planinskih društvih potvoriti pristni značaj naših pokrajin, in semtertja se je to že tudi posrečilo. — Marljivo radovljiško podružnico pa prav toplo zahvaljujemo na novem dokazu njene neumornosti, a zajedno jo pozivljemo, naj vztraja navzlic vsem zaprekam; saj dela jo čaka še mnogo, ker so nas uprav v njenem okraju že mnogo prihitela taka planinska društva, katerim je slovensko avtohtonsko stanovništvo — »Luft«.

Srbi i Hrvati. Napisao dr. Milóvan Gj. Milovanović (Iz »Dela«). Beograd, Parna radikalna štamparija 1895. Cena 50 para dinarskih (= pol franka). (V cirilici). — V tej razpravi dokazuje pisatelj, da so Hrvatje takrat, ko jim je pretila narodna smrt od strani Madžarjev, vzeli inicijativo, da se spoje s Srbi, pa da so se otresli svojih južno-slovanskih idejalov, in zapeljani po tuji politiki in katoliški propagandi začeli davati obeležje hrvaško-srbskim deželam, katere spadajo v območje avstro-ogerske oblasti; Hrvatje da stoje v službi avstro-ogerske okupacije in katoličanstva, ker vežejo svoje tesnosrčne hrvaške težnje na tuje načrte in tuje uspehe na slovanskem jugu. — Pisatelj zahteva, da bi Hrvatje svoje aspiracije podredili skupnim hrvaško-srbskim težnjam, t. j. srbskim, ker po njegovem mnenju ima samo srbski narod sile v sebi, da bi mogel zjediniti srbsko-hrvaški narod. Razdor hrvaško-srbski je v prvi vrsti politične naravi; poleg nje igrajo postransko ulogo tudi vera, zgodovinski razvitek, spomini, običaji i. t. d. Hrvatje niso popustili misli o narodni zajednici s Srbi. Hrvatje ostanejo na veke v krilu narodnosti srbske; ali v tej narodnosti hočejo jednemu delu nadeti hrvaško ime in ga podložiti vplivu in oblasti Zagreba. — To delo je zajedno zločinsko in samomorsko. — Pisatelj pa priznava, da so tudi Srbi v mnogočem krivi temu razdoru. —

Razvidno je, da bi bilo celokupnosti srbsko-hrvaški v največjo korist, ako bi se jeden ali drugi del, t. j. ali Hrvatje ali Srbi odrekli hrvaštva, odnosno srbstva. To zahteva tudi pisatelj, rabeč besede bana Jelačića: »Mi smo svi jedan narod, ostavimo i Srblje i Hrvate!« Dobro! Toda ako napustite Srbe in Hrvate, kako naj se zove skupni narod? Kdo naj vodi politiko celokupnega naroda? Pisatelj seveda pripisuje to pravico Srbom, a Hrvatje se ne udado in se ne mogo udati, da bi se njih ime ponižalo na isti nivo,